

KÖZMŰVELŐDÉS.

Az erdélyi róm. kath. irodalmi társulat heti közlönye.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési díjak:		A társulat minden rendű tagjai a lapot tagdíjajukért kapják.	A lap szellemi részét illető cikkek a szer- kesztőségnek, az előfizetési pénzek a pénz- tári, — az esetleges reklamációk pedig a kiadóhivataltal küldendők.
Egészévre — — — — —	8 kor.	—	—
Félévre — — — — —	4 "	—	—
Negyedévre — — — — —	2 "	Kéziratokat nem adunk vissza.	—

Az egyetemes Egyház.

A nagy tudományú és lánglelkű pápa legujabban, a mikor 12 új bibornokot nevezett ki, allokuciót tartott a bibornoki testülethez. Az allokucióban az egyház jelenlegi helyzetéről beszélt a szentséges Atya. Megemlékezett azon veszedelmes és fájdalmas eseményekről, melyek Európa egyik részéből a másikba terjednek s melyek ugyan térben távol vannak egymástól, de mindannyi ugyanattól az akarattól áthatva nyílt háborút jelentenek a religió ellen.

Tartsunk egy kis szemlét. A kath. országokban megindult a harc az Egyház legkitünőbb fiai, a szerzetesek ellen.

Franciaországban kezdődött a harc. A szabadkőműves kormány az Egyház életerejét akarja meggyengíteni az egyesületi törvénnyel. Rosz szemmel nézték, hogy a szerzetesek a nép anyagi és szellemi érdekeinek előmozdításán munkálkodtak s így a francia társadalomban nagy befolyásra tettek szert. Két hónapnál tovább tartó vita után, a melyben a legképtelenebb rágalomokkal illették az Egyház e rendíthetetlen lovagjait, megszavazták az egyesületi törvényt. Legsérelmesebb része a törvénynek az, a mely tilosoknak mondja az örökre szóló fogadalmakat s a többi fogadalmat is csak közönséges polgári szerződésnek minősíti. Ennélfogva az emberi lélek legszentebb és legtekélyesebb cselekedetei — az evangéliumi tanácsok — tilosak. És ez megtörtént béke idejében szent Lajos országában, a hol minden szabad, csak az nem, hogy valaki egészen felajálja magát az Istennek.

A szerzetesek ellen való harc hullámai átsaptak a pirenei félszigetre is. Spanyolországban egy előkelő származású Uboa nevű leány egy jezsuita atya praedikációjának a hatása alatt szive vágyát követve, zárdába lépett, szülői és rokonai visszatérésre szólították fel, a leány azonban nem engedett; az ügy törvény-

szék elé került, az első törvényszék a szülőkhöz való visszatérést mondta ki, a magasabb forum a leánynak adott igazat. Ekkor adták elő Madridban Galdos Elektra c. tendenciósus darabját, előbb a színházban, majd az utcán felhangzott a kiáltás: „Le a jezsuitákkal“, a forrongást még növelte a carlista casertai grófnak az atsuriai hercegnővel való házassága.

Hasonló okokból tört ki a forrongás Portugáliában. Oportóban a brasíliai konsul minden módon megakart akadályozni leányát abban, hogy vallási kötelességének eleget tegyen. A lány egy alkalommal templomból kijövet kijelentette anyjának, hogy nem megy haza. Az anya nem akarta elengedni gyermekét s a járőkelőket hívta fel segítségre, azt állítván, hogy leánya zárdába akar szökni. Hiába erősítette a leány, hogy nem zárdába, hanem egy ismerős rokonához akar menni, a tömeg zajongani kezdett s az egész dolgot a jezsuiták gonosz művének mondotta. A szabadkőművesek gondoskodtak, hogy a forrongás Oportóból a fővárosba, Lisszabonba, jusson el. A felzúgott tömeg erre féktelen dühhél támadt a férfi és nő szerzetesek ellen.

A szerzetesek ellen indított hajszának a fenti két eset csak közelebbi okai; tervszerűen folyik az üldözés; a spanyol, portugali és francia üldözések közt megvan az összefüggés.

A kath. Ausztriában a „Los von Rom“ jelszavával izgatnak, nálunk pedig a nemesen hevülő egyetemi ifjak keresztmozgalmával az államhatalom áll szemközt. Olaszországban a szent Atya fogoly és a korrumpált szabadkőműves kormány újabb és újabb támadásokat intéz a religió s annak feje ellen.

Mit mondjunk az elnyomott kath. irek és lengyelekről. Ők az egyház szerencsétlen fiai, kik az igazságért üldözést szenvednek s kikhez az egyház a Makkabeusok anyjával kiáltja: „Bátorság fiaim! nézzetek fel az égre; Isten hatalmasabb gyilkosaitoknál“.

Ezek után méltán nyilhattak szentséges Atyánk aiki panasza, s van okunk rá, hogy fohászodjunk Istenhez villágosságért. Azért a világosságért, melyet a keresztény hit lobogtat a világ felett.

A történelem mezeje nem pusztán a raffinált politikának és a vetkes szenvedélyeknek a küzdő homokja, hanem nyílt versenytér az igazságnak és az erénynek, melyek soha jutalom nélkül nem maradnak.

A hatalmasok támadása dacára az új században mindenütt az ébredő ker. öntudat oly jelenségeivel találkozunk, melyek egy jobb kornak hajnalhasadását jelzik. A keresztény eszme és igazság feltámadott, büszkén emeli fel fejét mindenütt s bátran hirdeti Krisztus nevét.

A francia társadalomnak a gerincét a papok és a szerzetesek alkotják (L. Bodley Franciaország 2 kötet az akadémia kiadása.) s a francia nép a ker. szeretet és önfeláldozás esodát műveli a missziókban. A kath. irek mintegy új missionarius nemzet lép fel Amerikában. S a szlávok legműveltebbjei, a lengyelek az irodalomban indultak hódító utra (Sienkievics Henrik: Quo vadis c. regénye), a mikor az evangelium örök szép szellemét elevenítik fel a naturalismus és sensismus posványába merült világnak.

Tarlózás

a belső-szolnoki esperesi kerület történetéből.

Összeszedégeti : *Kovács György.*

IV. Plébániák.

*Apa-Nagyfalva**) . A *conversio* második mozgalma. — Azon gyűléseken, melyeket a reformatus atyafiak iskolájuk építése ügyében Bodola Sámuel püspöknek 1865 évi szeptember 8-án történt ottjárta után s október 22-én tartottak — a mint az eddig közlőtekből is kiténik : nagyfoku igazgatottság és elégedetlenség volt. Temérdek volt a rovatal s ezzel szemben gyenge fizetőképesség mutatkozott a szegénység miatt.

Emez október 22-edikén tartott gyűlésen jelen volt Ferenczi Elek is, egy igen becsületes, irástudó fazekas mester, kinek az iskolaépítési rovatal miatt zálogba vették volt condraját.

Ő szegény látván, hogy ily körülmények között lehetetlen az élet, szomszédjával, az öreg Kostyé Andrással, még azon nap délután Csicsó-Kereszturra ment s társával együtt az ottani lelkész — Tamás Péter előtt kijelentették, hogy mindketten katolikusok lesznek.

Tamás Péter plébános igen szivesen fogadta a két elkeseredett szegény embert s kérdezősködött elhatározásuk, illetve visszatérési szándékuk tisztasága — s a felől, hogy még volnának-e, kik katolizálni akarnának.

*) Jelen közlmény a Domusz Historia 12—15 lapjairól irtam le,

A szegény, elkeseredett, jóindulatu ember „igenel” felett.

Azonban még azon este visszatérvén Apa-Nagyfaluba, az újra való beszélgetés közt még mellőjük szegődtek : Kövér Lajos, Simon Mihály, Simon Samu, Lukács István, Kis Márton, Nagy Dani, Salak István, Kerekes János, Gellért János Rémán Samu, Miklós András, Kostyé János, Dobos Gyuri — feleségeik és családjaikkal együtt mintegy 50 lélek.

Reggel, azaz október 23-án, egy hétfőn, ezen 15 család a reformatus papnál bejelentették, hogy a katolikus vallásra térnek át. Innen Csicsó-Kereszturra is átmentek jelentkezésgétt. — Bethlennél némely uri emberek tudván már a történeteket, megállították őket s kezdték lebeszélni, többek közt még azt is mondván nekik :

„Hát kenyér helyett ezután lapnt akarnak enni ?”

Azonban a fentemlített emberek megfelelően a maga módján, utjokat tovább folytatták.

Alig történt meg az első jelentés, rögtön tudatta a reformatus pap esperesével, hogy mi történt.

A következő vasárnap, azaz október 29-én Lengyel Bálint házánál — a Bornemissa-téle udvarban — a nép is összegyűlt. Jelen volt Tamás Péter csicsó-kereszturi lelkész is ki üdvös intéseket adott nekik s különösen figyelmeztette : „hogy ne hogy anyagi érdekek által engedjék magukata vallás váltogatásban vezetett, ni, hanem benső meggyőződésüket kövessék.”

Mire ők azt felelték : „hogy tiszta meggyőződésüket követve akarnak a reformatus vallásból a kath. hitre térni, s hogy csak a római kath. vallás adhat nekik belső nyugalmat és elégteliséget.”

Erre a derék lelkész bevezetéseken őket oktatni kezdte a római kath. hit, főbb cikkelyeire, és kántorát is ott hagyta hogy őket imádság, ének és más egyéb szükségessékre oktassa.

A kántor Kövér Lajos házában a népet mintegy három hétig oktatta is és ismét visszament Csicsó-Kereszturra.

Október 30 és 31-én a reformatusok részéről komisszió szállott ki s több reformatus pap és jelenve meg, kezdet vette az investigatió.

Az investigatióra bejött főurak és tiszteletes urak ülészesési helyük volt a gróf Bethlen János-téle udvar — jelenleg Bánffy-féle. Hatszor-hétszer húzták a haragot a nép összegyűjtésére délelőtt 10—11 óratól egész alkonnyatig.

Majd a népnek kezdték magyarázni, hogy minő ferde lépéseket tettek ; tehát térjenek vissza ; ne hagyják el azt a szép vallást.

De a nép állhatatos maradt. Nem hitt a szép szavaknak. Ezután kezdődtek a szép ígéretek :

„Hogyha visszatérnek, papi és rectori tartozásaikat ők fogják a visszatérők helyett kifizetni, t. i. gróf Bethlen Sándor, Katona Elek, Földváry József stb.

Azonban a nép erre sem ingadozott.

Erre aztán következtek komolyabb dolgok : fenyegetések, rémitgetések stb.¹

Egyik azt mondta a convertalóknak :

„Nem szabad a reformatus vallást elhagyni ; kik elhagyják, megbüntetettnek, tömlöcbe vetettnek.”

„Mi nem hagyjuk el, — vizonzák a convertalók — hanem csak ősi hitünkre akarunk visszatérni. — Minket sen-

ki el nem tántorit. Mi a pápista hitben akarunk az Isten ítélőszéke előtt is megjelenni.“

Egy másik református ur azt mondta :

„Ha a pápista hitre trétek, apátokat és anyákat tagadjátok meg.“

Erre a konvertálók azt felelték,

„Imádkozunk érettök is, hogy katolikusok legyenek.“

Továbbá a visitatio egyik tagja azt kérdezte az eléjük idézett Kövér Lajos konvertálótól :

„Most melyik Isten imádod?“

Egyik investigátor így is ingerkedett :

„Azt hiszitek, ingyen kaptok templomot ! Ne hidgyétek

A pápisták csak ámitnak. Ha a templom elkészült, a költések fejében még nyomorult viskótokat is elfogják venni. — Hogy papot s tanítókat ingyen kaptok : erről is bolondság álmodoztok . . . A pápisták sokkal önzőbbek, mintsem ily áldozatokat hozhatóanak !“

Még a temetési szertartásra is felhívták a konvertálók figyelmét :

„A katolikusoknak egy oly köpönyök van, mi nélkül temetni nem lehet ; ennek felvételéért 30 o. é. frt kell s így egy temetés 60 frtban is.“

Szóval : a csábítás, fanatizálás stb. határt nem ismert a szabad véleményért, lelkiismeret szabadságért küzdő urak részéről.

Azonban a szegény konvertensek semmivel sem gondoltak, hanem ott hagyták a commissiót és dolgukra mentek.

November 1-én Földváry József tiltakozott a Csicsó-Kereszturi lelkész előtt az átvétel tekintetében. Tamás Péter lelkész e tiltakozásra következőkben válaszolt :

„Méltóságos Főgondnok ur ! Jelen hó 1-ről hozzám intézett sorait volt szerencsém olvasni, melyekben tiltakozik Méltóságod az apa-nagyfaiul volt helvét vallású híveknek a róm. kath. vallásra általam történendő átvételük ellen, mely tiltakozásnak csak azon esetben lenne helye, ha én tiltott utakat és módokat használtam volna fel a hívek megértésére ; de azt nemcsak nem tettem, sőt minden alkalomkor figyelmeztettem őket arra, hogy a vallás nem eszköze az anyagi érdekeknek s ép ezért vallás nyújtotta szivnyugalomukat ne zavarják fel. De ők azt felelték, hogy mostani lépéseik által csak is egyedül rég ápolit vágyaiknak adnak kielégítést ; régi feltételeiket teljesítik és tiszta benső meggyőződésüket követik, midőn a helvét vallást a római katolikusokkal cserélik fel. Ezenfelül a négy heti gondolkodás és jelentési időt még egy nettel megtoldottam, hogy Méltóságotok részéről vak buzgalommal, rajongással, vagy éppen törvényellenes tulkapásokkal ne vádoltassam. Ismeretes előttem az áttérendő hívek ajkairól szinte szóról-szóra a nyomozó bizottság eljárása a felhasználó érvekkel együtt. De ha mindezek őket feltételeikben még nem tántoritották : erről én nem tehetek. Azért tehát megbocsát Méltóságod ; de én dacára minden tiltakozásnak : midőn a törvény által előírt négy heti, de általam öt hétre határozott időköz eltelik — átvesszem. — Azt írja Méltóságod, hogy anyagi érdekből teszik s erre fekteti tiltakozásai jogosultságát. De mi nem ismerünk oly törvényt, mely nagykoru embert egy vallás elveihez nolle-velle örökre lekötessen és abból öntetszése szerint ki ne bontakozhassék. Tehát ami nem létezik, az kötelező erővel nem bírhat. — A protestantismus hívei szeretik magukat a függetlenség és szabadság

bajnokaiul tekintetni ; a Méltóságod tiltakozása pedig, miután a híveket nem sikerült feltételeikben megintatni : engem akar egy, a törvények által nyújtott jog gyakorolhatásától visszariasztani. — A mi a katolikus kántor eljárását illeti, csak azt mondhatom, hogy az Erdélyben semmiféle fennálló törvényvel sem ellenkezik ; mert amint a hívek magukat jelentették és kinyilatkoztatták lelkészük előtt, hogy többé nem akarnak a helvét vallásban élni ; már akkor meg is szüntek formálter azon vallás hívei lenni. Tehát a kántor nem református, hanem lélekben már katolikusok egyennél tartózkodott. — Hogy a kath. vallásra térendők ne tanulhassák a kath. vallás ágazatait, úgy a mint és ott hol akarják : ez egy új réme a szép harmoniának türelem és lelkiismeretszabadságnak Chinába is a szelidebb, műveltebb fejedelmek beengedik a hitküldéreket, míg nem veszélyesek az államra nézve : csak Erdélyben és egyedül a kath. vallás az, melynek elveit tudni protestáns emberre nézve halálos bűn ; — tehát Méltóságodnak nem szabad — saját szavai szerint — eltűrni a kath. vallás elveit hirdetni azoknak, kik nyilatkozatuk szerint, melyben most is állhatatosak — szívvél és lélekkel csüngenek. etc. etc. — Csicsó-Keresztur, 1865. november hó. Tamás Péter sk.“

Ily sok zaklatások s erőszakos fellépések után is a hívek mihelyt a csicsó-kereszturi lelkész ur megjelent ezután is Apa-Nagyfaluban istentiszteletet tartani : az isteni szolgálatra mégis mind megjelentek ; de nem csak ők, hanem a reformátusok is igen számosan, ugyannyira , hogy az itteni szolgálatra átengedett Apaffy-féle konyhának az országot délnyugatra eső szobájában alig fértek el. Itt a lelkész szent beszédet is tartott mi igen nagy hatással volt mindenkire. — Isteni szolgálat végével belivta őket Lengyel Bálint urhoz. Itt is oktatást tartott, velők. Kifejtette a rágalmakkal szemben a katolikus vallás feuséges voltát ; megalolta a felhozot, vádak, melyek az október 30—31-iki commissió által tettettek stb. stb.

A hívek erre azon erős fogadással távoztak el, hogy a katolikus hithez mindvégig állhatatosok maradnak.

(Folyt. köv.)

Jegyzőkönyv

az erdélyi róm. kath. Státus középiskolájában működő tanárok egyesületének Gyulafehérvárt 1901. április 15-én tartott választmányi gyűléséről.

Jelen vannak : Pál Antal elnök, Eröss József titkár, Fejér Gerő dr. pénztáros, Avéd Jákó választmányi tag, Cserni Béla dr., Péter János dr., Wagner Sándor, Szentmiklósi Jenő, Zlamál Ágost pótválasztmányi tagok, továbbá Csiky Miklós és Szporni János helybeli tanárok.

Pál Antal elnök meleg szavakkal üdvözi a megjelenőket, a választmányi gyűlést megnyitja és azután a következő előterjesztéseket teszi.

1) Maga helyett választmányi tagnak Avéd Jákó igazgatót ajánlja, Bálinth György helyett, ki a csik-somlyói tanártestületet képviselte a választmányban, pótvál. tagnak Szentmiklósi Jenőt ajánlja. A választmány, miután a nevezettek hozzájárultak megválasztásukhoz csatlakozik az elnök ajánlatához.

2) Elnök jelenti, hogy Bándi Vazul brassói főgymn. igazgató a congressust meghívta Brassóba és pedig a jövő iskolai év nov. első napjaira, a mikor a gymn. új épületének felavatása lesz. Örvendetes tudomásul szolgál.

3) E pontban elnök arra felhívja a választmány figyelmét, hogy az előző gyűléshévi közgyűlés megbízásainak kell elsősorban eleget tennünk s azután a jövő közgyűlés programjára nézve tervet csinálnunk.

Az elsőre nézve jelenti, hogy az előző közgyűlésről való kiadványunkban a művészeti oktatás elősegítésére közöltük volt a közgyűlés határozata alapján összeállított canont, felhívjuk tehát a tanártestületeket, hogy a mit még abba felvenni ohajtanak, a választmánynyal tudassák.

Ugyancsak kiadványunkban közöltük a keresztény klasszikusokról való szemelvények címeit, ezekre nézve is a tanártestületek tegyék meg észrevételeiket. A kolozsvári tanártestület pedig felkérjük, hogy ha kinyomatták a ker. klasszikusok szemelvényeit, küldjék meg az egyes tanártestületeknek. Hogy pedig a ker. klasszikusok tanítása megkezdőd-hessék elnök indítványozza, hogy a közgyűlés meghagyása szerint kérjük meg a főtanhatóságot, hogy azok tanítását heti egy órában elrendelni kegyeskedjék. Ezen elnöki előterjesztéseket a választmány elfogadja s a főtanhatósághoz intézendő kérdés felterjesztésével az elnököt és a titkárt bízta meg.

4) A vasuti kedvezményes jegyekre nézve, jóllehet a tanártestület már két — a szombathelyi és nagyenyedi tanártestületek — ilyenműt kérését aláírta, a választmány mégis, hogy a közgyűlés határozatainak eleget tegyen, kérelmet intéz a nagyméltósági közlekedésügyi miniszterhez, hogy Statusgymnasiumaink tanárai kedvezményes jegyeket kapjanak. Együttal megkéri az erdélyi róm. kath. vallású képviselőket, hogy alkalmadtán ebbseli kérésünket vagy a miniszter ur ő nagyméltóságánál, mint a képviselőházban jóakarattal támogatassák.

5) A közgyűlés azon határozatát, hogy tanulóinknak a műemlékek könnyebb megtekinthetése végett 40—50 szabad jegyet kérjünk, szintén úgy intéztük el, mint a feutebbit. A választmány megbizta az elnököt és a titkárt, hogy ez ügyben is intézzen kérelmet a nagyméltósági közlekedésügyi miniszterhez és kérje egyttal a nagyméltósági kultuszminiszter pártfogását is.

6) A közgyűlés azon határozata, hogy kéressék meg a főtanhatóságot, hogy a mellettyágyakért járó díjakat ne az adóhivatalnak, hanem az igazgatóknak utalványozza, mint hogy részletesen nincs megindokolva, jelenleg nem tartja végrehajthatónak.

7) A jövő közgyűlés programját a következő pontokat ohajítja felvenni a választmány.

- Az ifjuság szórakozása és szórakoztatása.
- A vallásoktatás régi és új tantervének összehasonlítása. az új reformok és tanterv részletes ismertetése.
- Tervek és indítványok a Mária-kongregációkra vonatkozólag.

Ezen pontokról előző congressusainkon volt szó, végleges határozatokat azonban nem hoztunk, hanem mindig a következő congressus tárgysorozatába utaltuk s épen azért tartjuk tárgyalandóknak.

d) Főhatóságunk is adott feladatot a congressusnak azon kérdésével: mi az oka annak, hogy gymnasiumunk ifjusága tegyelmi és tanulmányi tekintetben banyatlík.

e) A választmány a congressus programjába felveendőnek véli a most felszinen levő pedagogiai és didactikai kérdések egyikének vagy másikának a tárgyalását.

f) E pontok csak általánosságban jelölik meg a jövő kongressus programját, jogában áll az első tanártestületeknek és kérjük is, hogy ezen vagy pedig más idő- és célszerű kérdéseknek tárgyalására vállalkozni sziveskedjenek. Több tárgy nem lévén, elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Avéd J. Cserni B. dr. és Fejér G. dr. tagtársakat kéri fel.

K. m. t.

Pál Antal,
elnök.

Eröss József,
titkár.

A kereszténység Kelet-Azsia országaiban.

A Budapesti Szemle januári füzetében két cikk jelent meg, a melyeknek egyikében „A térítés kezdetei Kelet-Azsiában” címmel Marczali Henrik az első térítésekkel foglalkozik; a másikban Vambéry Armin Európa viszonyait Kína-hoz és az izlam világhoz veszi vizsgálat alá. Lapunk célja némileg is lévén, hogy az újabb politikai kérdésekre is lébe-korba kiterjeszkedjék, kivált ha vallásunk érdekeivel is összefüggésben vannak, célirányosnak véltük, hogy ezt a két értekezést rövidesen olvasóinkkal megismertessük.

A spanyol és a portugál nemzetek félszigetükön százados küdelmek után legyűrvén a mórokat a felfedező vállalataikban mintegy vallásos harcot folytatják tovább. A spanyol nép Amerikában gyengébb, műveletlenebb nemzetekre akad, melyeket egyházi és állami berendezésükkel együtt megdönt; ellenben a portugál nép keleten indusokkal, kínaiakkal, japánokkal kerül össze, a kiket fegyveres, erővel le lehetett győzni, de hatalmas társadalmi rendjüket vallásos rendszerüket szétrombolni nem lehetett. A hindu kasztrendszer, a Brahma vallás a kínai és japáni állami és egyházi berendezések „annyira mélyen gyökereztek a népek tudatában, annyi erőt merítettek még az idegen, betudóuló népek csatlakozásából is, hogy ennek megkísérlése is szinte határos a lehetetlenséggel, a minthogy a mai napig még a brit uralom alatt álló India is e szempontokból nagyjában megmaradt olyanoknak, minő a nagy mongolok idejében volt.” (B. Sz. 289. 51. l.)

A portugálok dicsősége, hogy a hódítást vallásos téren megkísérelték. Annak a határtalan vállalkozó kedvnek és önbizalomnak volt ez is a következménye, melylyel világrészeket nyitának meg az emberiségnek. Csakhogy a nagy hithirdetők nem népeket és kincseket akarnak szerezni, hanem lelkeket.

Albuquerque páspökséget alapított Goában, de a katonai és politikai ügyek miatt a térítésre kevés gondot fordított. A térítés csak 1542-ben indult meg, a mikor Xavéri Ferenc oda érkezik. Bő aratás kínálokzik itt a lángoló buzgalmu férfianak. A Comorin-fok mellett lakó halász nép, melyet a portugálok a mohamedánokkal szemben oltalmukba vettek, tömegestől vette fel a keresztiséget. „Annyi a Krisztus nyájába lépő, hogy néha a keresztelés táradsgától szinte letörök a kezem, mert néha egy-egy nap egész falut megkereszteltem. A hitvallás gyakori elmondásától gyakran elhagy a hangom és az erőm,” írja Xavéri Sz. Ferenc. Az ártétek használatára lefordította a kátét az ő nyelvükre. A hol a bráminokkal álltak a térítők szemben, az eredmény sokkal kevesebb, majdnem semmi volt.

Nem kisebb volt azon buzgóság sem, melyet honfittársainak oktatásában, vallásos vezetésében kifejtett. Az elerneyedés, kényelem és keleti erkölcsök nem kevésbé fenyegettek a portugál gyarmatosokat. Xavéri Ferenc különösen a családi élet épségével kívánt utjába állani a keleti égalj romlasztó hatásának. Honfittársai bizalmát megnyervén szolgá-
nók, ágyasok elűzéseire bírja rá az egyeket és a vadni-
zasság helyett igazi házasságot köttet velük. Goa, Malakka és Amboina városok erkölcsi képe az ő hatása alatt teljesen megváltozott. De arranem tudtárvenni a portugál kormányzókat és az európaiakat, hogy a benszüllött keresztényeket magukkal egyenlő joguaknak tekintsek. Így elvesztett a benszüllöttré néve a legfőbb ok, a miért keresztényeü kívánt volna lenni hogy t. i. a pogányokkal szemben ő is kiváltságos legyen.

Ezért kívánt Xavéri Ferenc apostolkodásával olyan helyeken működni, hol „a kereszt uralma tisztán a meggyőz-
zés hatalma által biztosított.“ Miudenekelött Kínába szeretett volna eljutni, mivel sokat hallott a kínai nép értelmes-
ségéről, előhaladottságáról, sőt vallási eszméi tisztaságáról.

Azonban a körülmények közreműködése következtében még hamarabb sor került Japánra. Malakkában egy japáni menekült került nozzája, a ki ténitöknek figyelmét hazájára irányozta. Az első portugál hajó 1541-ben egy víbar alkal-
málván Japán partjaira vetődött, a melynek a nyomán a kereskedők is összeköttetést kerestek az eddig ismeretlen országgal. A kereskedők egyike nagyon feltűzette Xavéri Sz. Ferenc vágyódását, ki a hallottakból arra a meggyőződésre jutott, hogy a japánok szerföltt tanulékonyak. Arra az értesítésre meg, hogy nemcsak a szavak után indulnak, hanem azt is vizsgálják, vajjon a tettek megfelelnek-e a szavaknak, bátran szánhatta magát az új vállalkozásra, mivel élete tisztasága a legszigorúbb bírálat előtt is tedhetetlen volt. 1549. június 24-én indult el hatodmagával Japán felé. Ximo szigetén, az első megálló helyen szívesen fogadták s Xavéri Sz. Ferenc lelkesülten ír a nép derekasságáról, természetes jóságáról, becsüvgyáról, a nemeselek közti egyenlőségéről, a tisztességtudásról, a lakosok mértékletességéről. A bonzok (a papok) is szívesen fogadták. nagyon bámulat azon, hogyan tehetett meg 6000 mértföldnyit utat azért, hogy velök a hitről beszélgethessen. Nagy reményei azonban, melyeket a nép tanulékonyasága s a jó fogadás felkeltek, füstbe mentek, ugyanis a bonzok a népet a ténitöktől elvonták. Hasonló családás érte buzgalmát a Nipon szigetén fekvő Amaguciban és az ország fővárosában, Mikadóban. A számos, saját hatalmára féltékeny kis király országát nem lehetett oly könnyen meghódítani mint Petrut vagy Mexikót, noha egyik-másik a ténitöknök a hitühdetésre teljes szabadságot adott. Így visszatérő utjokban Amaguciban szép eredményt értek el, ugyanis két hó alatt 500 embert ténitöttek meg s a hívők száma folyton szaporodott. Ez a gyarapodás Xav. Ferenc végleges eltávozása után is tartott. 1581-ben Cabral Ferenc jezsuitát Mikadóban a császár is fogadta, a bungói, arimái és omurai fejedelmek maguk is keresztényekké lettek és 1582-ben díszes községet küldtek XII. Gergely pápához. Ekkor már a hívők száma százezrekre ment. Ez a siker részben politikai okokra volt visszavihető. A köznemesből legfőbb hatalomra emelkedő Nobunaga természetes szövetségeseit látta az idegenekben, de bukása 1582-ben véget vet az idegen befolyásnak. Elleufele kiüzi az idegeneket, ennek utódai pedig a kereszténységnek minden nyomát kiirtották.

Xavéri Sz. Ferenc 1551-ben visszatérvén Goába egész lélekkel készült kínai utjára. A japániai között tartózkodván ezt az észrevételt teszi: „A japániai igen nagy véleménynyel vannak a kínaiak bölcsesége felől, úgy a vallásos titkok dolgában, mint az erkölcsök és a polgári alkotmányt illetőleg. Ezért mindig azt bajtözták: ha igaz, a mit mi mondunk, hogy van az, hogy azt a kínaiak nem tudják.“ Ezért tenát Xavéri Sz. Fer. elhatározta, hogy a pogányágot Kínában támadja meg. Azt remélte, hogy ottan az evangelium, ha egyszer magvát elvetették, dúsan fog felsarjadzni. A portugál alkirály az ő sürgetésére gazdag ajándékokkal követet küld a kínai császárhoz. El is jutottak Szan-csau

szigetére, Kanton közelébe, de itt súlyos betegsége akadályozta tervének végrehajtásában. A nagy fáradtság és nélkülözés megtörték egészségét, ott halt meg Szan-csauban 1552. decerében. „Nem méltatlanul hasonlították őt Pálhoz, a pogányok nagy apostolához, — írja róla Marcali. Ha képzelete hite, talán nagyobbak vélte és írta le az elért sikert, könnyebbenek a kivivandó végleges diadalt, ki fogná ezért megítélni? Talán a lángoló lelkek ez ünicsalódása, működésüknek, halhatatlanságuknak egyik legerősebb rugója, legszükségesebb föltétele.

A Jézus-társaságiak nagy üttörőjük halála után is folyton igyekeztek, hogy Kínába bejussanak. Törekvésüket elősegítette a portugáloknak Kínával 1557-től kezdődő kereskedelmi összeköttetése. Ricci atya jutott el először Kantonba, később pedig Pekingbe, hol azt is megengedték, hogy a fővárosban házat válaszson magának és társainak. A Ming uralkodó családból származó császárok, később a Mandzsuház tégjai megengedték a ténitést, de maguk „igen távol voltak attól, hogy elhagyják a birodalmat fönttártó ősi hitet és erkölcsöt.“ Az európai művelődés felsőbbbségét legfeljebb a matematikai tudományokban ismerték el a mohamedán és mongol művelődés felett.

A XVII. században pedig teljesen szétmállott az a szép remény, hogy Európát és Ázsiát a vallási közösségben össze lehessen fűzni Európával. „A fennmaradt, aránylag csekély benszüllött községek csak buzgóságát mutathatják alapítóinknak, de nem adhatnak már fogalmat a magasau szárnnya-
ábrándjairól, reményekről.“

Ha Marcalinak a feljebbi sorokban ismertetett cikke a keresztény vallás diadalmas előrenyomulásának hős korát beszél el, a másik cikkéből, melyben Vambéry „Európa viszonyát Kínához és az iszlám világhoz“ fejtegeti, megtudhatjuk hogy ez a hódító út miért talál jelenleg akadályokra. Európa az iszlám világgal könnyű szerrel el tudott bántani mivel a mohamedán népek államai az erős nemzeti egységet nem ismerték, területükön különböző vallású népek elkenekző törekvései mindig utat nyitottak az idegenek törekvéseinek. A bazu fogalma náluk csak az újabb időben terjedt el, de a nagy tömegek előtt még jelenleg is ismeretlen. A mohamedánok általában ábrándozók, s biányzik náluk az a tetterő, mely Kelet-Ázsia lakóit jellemzi. De ha politikailag sikerült is megtörni az iszlám-világ erejét, vallásiilag még az európaiak hatalma alatt álló országokban sem lehetett, mert pl. Atrika keletén a mohamedán vallás gyarapszik és a pánszlámizmus eszméje észrevétlenül terjed az összes mohamedán népek között.

A mohamedán világot e szerint csak politikailag lehetett megatáni, megfélemlíteni. Kérdés, hogy Ázsia keleti részét csak ilyen tekintetben is sikerült-e Európa befolyása alá kényszeríteni. Japán már felszabadította magát európai mesterei keze alól s most már a saját útján halad. Kína szintén mélyeséges gyűlölettel viseltetik az „idegen ördögök“ iránt, mivel csak alkalmatlan tolatódnok tartja őket, a kik évezredek állami létét, nemzeti hagyományait sértegetik, s területi épségét kapzsiságukkal veszélyeztetik. Az európai népek szellemi felsőbbbsége a Kínaiak szemében épen nem áll oly kedvező világításban, mint a hogyan az európai binni szeretné. Európában utazó előkelők már régen fölfedezték társadalmi rendszerünk gyöngeségeit. Az újítások, melyek a jelenlegi forrongást és erőszakos kitöréseket Kínában előidézték, egyszer csak felébresztik a kínai nép hatalmas erejét, mely akkor könnyű szerrel lefogja ranni a művelődés és emberiség terjesztésének irigyleg oda telepedő, de igazában gazdaságilag való kizsákmányolására törekedő idegeneket. A kínai a hitühdetők működésében is épen ezért erőszakos beavatkozást lát, melylyel az idegenek nemzeti létével összenöt hitéből akarják megfosztani. Az iskolákat, kórházakat és más emberbaráti intézményeket is gyűlöli, mivel a ténités eszközeinek tartja. Ilyen körülmények és okok miatt jelenleg teljes-séggel nem lehet arra számítani, hogy Kínában a keresztény-
ség számbavehetőleg gyarapodjék.

KISEBB KÖZLEMÉNYEK.

Jegyzék

a gyulafehérvári oltáregyleti tagok által ajándékozott és készített egyházi ruhákról és egyéb felszerelésekről.

A püspök ur ő méltóságától az egyeztetlet több vég vász-
nat s hozzá széles és keskenyebb csipkéket kapott, melyek-
ből az egyleti tagok fáradságot nem ismerő buzgósággal ré-
szint odabaza, részint Fogarasy Jánosnál összegyűlve 12
albat, 12 karinget, 12 vállkendőt, 42 corporálét, 24 stólavédőt,
12 kéztörölt, 8 oltárterítőt, 6 oltárkendőt, 84 pallát és 95
purificatoriumot készítettek. Egy ily munkadélután a püspök
ur kegyelmes édes anyja elment a munkálkodó hölgyekhez
s ott tanácsot osztva buzdítva egy óránál tovább időzött.

Ő méltósága továbbá ajándékozott 15 ciborium köpenyt,
2 beteg látogató burzát, 1 kék stólát, 1 antipendiumot, 2
kelyhet paténával együtt.

Nagyméltósága öv. Majláth Györgynek ő kegyelmessége,
az egylet buzgó diszelnöke gazdag ajándékkal látta el az
egyesületet. Ajándékozott ugyanis 4 kazalát: pirosat, fehéret,
lilaszínt és feketét. Az egyesület iránt valódi anyai szere-
tetel viselkedik.

Az oltáregyesület saját pénzéből vett szintén 4 kazu-
lát, 3 par ministráns öltönyt gallérral és karinggel együtt
(piros, lilaszín és fekete.)

Avéd Jákóné — az egylet nagybuzgalma elnöke — aján-
dekozott egy szép tiszta fehér selyem vélnumot és egy lila
stólát.

Dr. Csubri Bonifácné — az egylet ügyes jegyzője —
egy finom selyem vélnummal s egy fehér selyem stólavál
látta el az egyletet.

Szőcs Akosné — az egylet fáradságtalan jegyzője — több-
féle szélesebb és keskenyebb értékes csipkéket horgolt.

Isselutz Jánosné egy gyönyörű kézifestményvel ellátott
oltárra való könyvtámlájával gazdagította a kiállítást.

Güttner Farkosné ajándéka: egy fekete szőszéktakaró,
egy violaszínű imazsamoly takaró, egy szép kivert szőnyeg
oltár elé, egy püspöki gremiálé, egy csengetyűhúzó mind a
székesegeház számára.

Korbuly Rózsika ajándéka egy szép kézi munkával di-
szített antipendium.

Szentgyörgyné három oltárterítőre való csipkét 16 ko-
rona értékben ajándékozott.

Fröhlich Gyulánétól: egy oltárterítő szép csipkével, 6
corporalé, 6 kehelykendő és 6 palla (zárdá templom részére.)

Jakabffy Albertnéétől — az egylet áldozatkész alelnöké-
től — egy karingre való széles csipke.

Papp Györgynétől: egy ezüst kehely paténával, 2 se-
lyem vélnem, egy bársony antipendium kézi arany himzéssel
a zárdá templom részére.

Löv Józsefnétől egy térdeplő, rá bársony takaró
Kollárszkyntól. —

Dr. Setz Károlynétől egy szép antipendium.

Zinner Natália adott két oltárterítőre és karingekre való
sajátkezűleg horgolt szép csipkéket.

Willersdorfer Ferenctől egy oltárterítő himzéssel és
horgolt csipkével, egy fehér selyem stóla.

Erdődinétől egy fehér stóla.

Obert Vilmától fehér selyem stóla.

Löv Mihálynétől egy esinos alba.

Csontánétól 4 ámpolna két tálcával.

Koch Lujzától egy antipendium.

Özv. Kastaly Gyulánétól egy méceses, több drb. keske-
nyebb csipke.

Özv. Pákoszta Józsefnétől egy ezüst szenteltvíz tartó

Fehér Alajosnéétől egy kis asztalra való terítő esino-an
kivarrra.

Özv. Krizsevszkyne több drb. keskeny csipkét horgolt.

Nagy Károlyné 2 pallát, 2 kehelykendőt és egy kis
asztalterítőt ajándékozott.

Walter Nándorné ajándéka egy méceses.

Zlamál Agoston ajándéka egy stóla és egy karing.

Sóóthy Gyula ajándéka egy antipendium s egy oltár-
terítőre való széles csipke.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Püspök urunk hétfőn** a reggeli vonattal
Kolozsvárra utazott; vele ment kegyelmes édes anyja
is, a ki november óta tartózkodott városunkban. Az
oltáregyesület hölgytagjai kellemes meglepetésben ré-
szesítették ő kegyelmességét. a vasút állomásnál egy
gyönyörű szép csokrot nyújtottak át neki haláljuk és
ragaszkodásuk elismerésül; a kegyelmes asszony meg-
hatottan köszönte meg a különös figyelmet. Városunk
szegényei, — különösen a gyermekek és jótékony
egyesületei és mi is mindnyájan, kik ő excellenciájának
nemes szive jóságát tapasztaltuk, azon reményben veszünk
bucsat ő kegyelmességétől, hogy legközelebb viszont-
látjuk.

— **Nemes szívek.** Kedves olvasóink eléggé ismerik,
hogy mily áldásdus működést fejtenek ki esendben, zajtalanul
sz. Vince leányai. Hogy többet ne említsünk, az oltáregylet
aligha teljesíthetné az ő támogatásuk nélkül ugy missióját,
mint azt jelenleg teszi. A visszatérésre jelentkezők ferasztó
hitoktatását igen nagy részben megint csak ők végzik. Hogy
odaadó, önfeláldozó, szeretetteljes nevelésök mily gyümöl-
csöket terem, arra egy kis példát akarunk felhozni. A hely-
beli zárdának egy belhővendéke kedves övétől a husvétü ünne-
pekre küldeményt kapott telve kalácsesal, süteménnyel, min-
denféle csemegével. A ki valaha intézetben volt, tudja, mily örö-
möt jelentenek az ily küldemények. És mit tett a mi jó növendé-
künk? Kivette a csomagból a levelet, azután érintetlenül átadta a
tisztelendő szororoknak, hogy azt szegény gyermekek közt
kioszszák. Boldog szülők, kik ily kezekbe adhatják gyerme-
köket, boldog gyermekek, kik ily áldásdus nevelésben ré-
szesülhetnek!

— **Balogh Ignác** szárazpataki plebános, volt gyula-
fehérvári theologiai tanár, 25 éves papságának s születése
50-ik évének megörökítése emlékére 4000 korona alapítványt
tett az erdélyi róm kath. Státus kezébe s az erről szóló ala-
pítványi oklevelet püspöki hivatalhoz be is küldötte. — A
nemeslelkű alapító célja, hogy az alapítványi összeg kamatai-
ból a csiksomlyói r. kath. finöveldeben elsősorban egy az ő
rokonsága kötelékébe tartozó jó tanuló teljes ellátásban ré-
szesíttessék. Ha pedig a rokonság körében alkalmas tanuló
nem lenne, akkor egy csikmegeyi illetőségű szegény, de jó

tanuló székelj ifju élvezze az alapítvány jóvedelmét tanulmányai végeztése alatt. Ugyancsak nevezett plebános ezen jubilaris évforduló alkalmából a k.-vásárlhelykantai gymnasiumnak főgymnásiummá való fejlesztése céljaira aláírt 200 koronát alapítványi összeget lefizette. A esikborovai szt. István kápolnához pedig 100 kor. alapítványt, tett meghalt szülőiért végzendő szt. misére. A követésre méltó szép tett, további dícséretre nem szorul! Magunk részéről a legszívélyesebben gratulálunk az Ur szolgálatában negyedszáza dott eltöltött derék p a p t á r s u n k kedves ünnepehez és szép tényeihez! Kívánunk neki újabb, s az eddigiekéül kerültebb 25 évet érní és tölteni!

— **Értesítés az „Erdélyi egyházmegyei r. k. általános tanítóegyesületről.”** Püspök urunk kegyes értesítése szerint Csik-Somlyón a folyó év nyarán lesz a tanítók és tanárok számára szentgyakorlat. Az általános tanítóegyesület előkészítésére kiküldött bizottság ezt az alkalmat kívánja felhasználni a megalakulás véghezvitelére. Ezért kéri ezen az uton is az egyházmegyei tanítóegyesületeket, hogy képviselőiket az alakuló gyűlésre a tavaszi összejövetelükön válaszszzák meg és utasításaikkal lássák el. Az alakuló gyűlés időpontját és a többi tudni valókat a bizottság később fogja a bejelentendő kiküldötteknek tudomásukra juttatni. Gyulafehérvárt, 1901. ápr. 12. Az előkészítő bizottság nevében Péter János.

— **A nagyszabeni Katolikus Oltáregylet** folyó évi április hó 14-én a Gesellschaftshaus termeiben a plebáni templombelsejének restaurálására jótékonycélu hangversenyt rendezett terített asztalok mellett, melyre Kemencics ezredes a 2. gyalogezred zenekarát teljesen ingyen átengedte. A zenekar Pavlik karmester vezetése alatt kiváló precizitással adott elő több klasszikus zeneművet, melyek közül kiemelendő Schubert „Ave Maria“-ja, Liszt „Les Preludes“-je, Palestrina „Husvétí hymnusa“ stb. A hangverseny alatt bájos bölgyek árusítottak déli gyümölcsöt, süteményt stb. és pedig kiváló eredménnyel. A tiszta jóvedelem kitesz körülbelül 1200 koronát és ezt a fényes eredményt azoknak az áldozatkész, derék nőlyeknek köszönhetni, kik fáradtságot nem kímélve két hosszú hónapon keresztül buzgólkodtak az ügy érdekében. A főérdem azonban kétségtelenül Péchy Helén és Krippner Józsefné urhölgyeké, kik máskülönb is rendkívül tevékeny részt vesznek minden nemes mozgalomban.

— **Megterének Vize községben.** Főtisztelendő szerkesztő úr! Nagyszerű és lélekemelő ünnepevény voltunk tanui husvét másodnapján Vize községében. Egész Szolnok-Doboka vármegyében Szamosújvár és Deés kivételével Vize községében van a legtöbb katolikus. Lakosainak száma: 1200; ebből 200 gör. kath. 300 reform., a többi róm. kath. Lelkes plebánosunk, Zsigmond Ágoston nagy lelkipásztori buzgalommal teljesíti kötelességeit. Vasár- és ünneppanokon délelőtt-délután hirdeti a szent ígétet s a hívő-nép nemcsak e napokon, hanem békőznapokon is zsufolásig megtöltik a templomot. De nemcsak a kath. hívők, hanem a kalvinisták is szívesen eljönnek, mi templomunkba. S ennek meg is van a szép eredménye. Husvét másodnapja 11 család Isten kegyelme által megvilágosítva, hagyta el az eretnek ecclesiát és tért vissza ősei hitéhez, lépett be az anyaszent-egyházba, melyen kívül mint plebánosunk nagyon szépen bebizonnyította — nincs, nem lehetséges tivűvösség. Vize eddig

s katolikus volt, csak álomba volt mertlve, most már igazán felébredett, ég a fákllya, van jó pásztor telik az akol. A megtértek mind kalvinisták voltak, név szerint ezek: Takács Andrásné szül. Rémán Mária 24 éves, Dani Jánosné szül. Dankó Mária 25 éves, és 6 éves Róza leánya. András György és neje Veress Erzsébet, gyermekei: Juli, Krisztina, Sára. Gergely János 35 éves, Veress János 34 éves és gyermekei: János, Mária, Jula, Róza. Szöllösi János 33 éves, és gyermekei: János, Márton. Károly Péter és fia Péter. Buto Jánosné szül. Gergely Sáláné 34 éves, Kolzsár Jánosné szül. András Erza 35 éves, András Mártonné szül. Sóos Sálomé 34 éves, Halász Istvánné szül. Szabó Sára 44 éves.

— **Megterés:** Jobbágyfalván f. évi március 25-én az unitárius felekezetről a róm. kath. egyház kebelébe áttértek; Sipos János, Tóth Eszter, Tóth Zsigmond és Tofán Ágnes; Fazakas Mihályné pedig Fazakas Mária, ki másfél év előtt róm. kath. vallását az unitárius bittel cserélte ki, f. évi március 31-én a róm. kath. egyház kebelébe visszatért magával hozván egyéves Anna nevű kisleányát is.

— **Kérelem a főtisztelendő Papsághoz.** Szeretném mindazt összegyűjteni, a mi hazánkban a Boldogságos Szűz tiszteletére vonatkozik. Ez okból azon kérelemmel fordulok a főtisztelendő lelkész urakhoz, kegyesködnének esekélységgel köölni a Bold. Szűz tiszteletére vonatkozó adatokat. Ily adatok volnának: Szűz Mária templom, kápolna, oltár, kép, szobor, esetleg a helységben vagy a határban. Mely évből valók ezek s kinek az adományából? Van-e Mária-társulat, milyen, mely évben alakult s hány tagot számlál? Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria! Kiváló tisztelettel Krasznayánszky János segédlelkész. Alsó-Hricsó 1901. április hó. (Trencsén megye.)

— **A pápa az egész katolikus világ számára** érdemkeresztet alapított, a melyet azok a katolikus hívek kapnak, férfiak és nők egyaránt, a kik elzarándokolnak Jeruzsálembe. A rendjelnek csak egy osztálya van, de bronzkeresztet kapnak azok, a kik egyszer, ezüstkeresztet, a kik többször zarándokolnak el Jeruzsálembe, arany érdemkeresztet pedig kiváló személyiségeknek ad a pápa. Ilyen arany érdemkeresztet kap Ferenc József király is, a ki 1869-ben tudvalevőleg szintén volt Jeruzsálemben. Az érdemkereszt művészien van elkészítve. Negyven milliméter nagyságu és egy tizenöt milliméteres érem díszíti XIII. Leó pápa mellképével. A kereszt négy ágán is van egy-egy kis érem, Szűz Máriának, Krisztus születésének, keresztfeszítésének és az utolsó vacsorának domborművével. A kereszt ágainak szélén ez a fölírás van: Amor Christi crucifixi traxit nos. (A keresztrefeszített Krisztus szeretete vonzott bennünket.) A kereszt hátsó oldalán is vallási motívumok domborműve látható és ez a fölírás: Signum sacri itineris Hierosol. (A Jeruzsálembe tett szent út emléke.)

I R O D A L O M.

* **Megrendelési felhívás.** Tisztelendő Pelletier Eufrazia Mária aya az angersi Jó Pásztor szeretetéről nevezett Mi Asszonyunk Congregációjának alapítónője 1796—1868 című munkára. A társadalmi élet egyik legveszedelmesebb és fájdalom, egyszersmind egyik legelterjedtebb lelki betegségének erkölcsi gyógyításával foglalkozik az a

charitatív, az a jótékony női szerzetes-rend, a melynek neve röviden: a „Jó Pásztor Congregatiója“. — Más társulatok árvaikkal, elagottakkal, betegekkel, benákkal, koldusokkal, elmebajosokkal foglalkoznak. A Jó Pásztor más sebeket kíván gyógyítani: a léleknek erkölcsi sebeit. A veszélyeztetett ártatlanságnak és az igazi bünbűnösnek nyújt az biztos menedéket. Főlséges, magasztos a Jó Pásztor Congregatiójának ebbeli hivatása: mert hiszen, mint a Rendnek I. szabályzatában olvassuk: „egyetlen egy lélek többet ér, mint az egész világ; egyetlen egy lélek drágább, becsebb Isten előtt, mint a nagy világnak minden más alkotása; következésképp egyetlen egy lelket is a bűn örvényéből kiragadni több, mint egy egész világot teremtani, azaz semmi-ből létrehozni; egyetlen egy lelket a kegyelem ösvényre téríteni és azon megtartani magasztosabbi, mint az egész mulandó világot kormányozni; egyetlen egy lelket a bűn és az ördög rabszolgaságából kiszabadítani fölségesebb, mint az egész világ foglajni és rabjait szabadokká tenni; egyetlen egy lélekből a bűnt kiirtani nagyobb érdem, mint dühöngő járványokat megszüntetni; egyetlen egy lelket a bűn hátlából a malaszt életére kelteni Isten előtt kedvesebb, mint halottakat feltámasztani“. Azért is mondá aranyzáju szent János, hogy kedvesebb az isteni Főlség előtt a lelkek üdvösségén munkálkodni, mint akár vértanuságot szenvedni. E főlséges hivatásának él a Jó Pásztor Congregatiója, a melyet 1829 július 31-én, Franciaországban Angers városában tiszteletre méltó Pelletier Eufrazia Mária anya alapított és XVI. Gergely pápa 1835. évben megerősített. Alapításától kezdve e Congregatio napjainkig, midőn szerteszét mind az öt világrészben immár 228 kolostort és menedékházat számlál, ezernyi ezer lelket ragadott már ki az erkölcsi bukás veszedelméből: ezernyi ezer lelket segített bűnbánó, tisztességes, munkás életre: ezernyi ezer lelket mentett már meg mind a jelen, mind pedig a jövő élet számára. Valóban mindmennyi leki-kórház és gyógyító-intézet e Congregatióknak minden egyes kolostora. A római szentegyház bitorosai 1897 december 7-én tartott gyűlésükön alapos vizsgálat és érettségmérés után kimondták, hogy e Congregatio alapítónőjének, Pelletier Eufrazia Mária anyának életszent-ségéről meg vannak győződve. Szentésges Atyánk, XIII. Leo pápa pedig ugyanazon 1897. év d. cember 11-én tiszteletelő-nek — venerabilisnek — jelentette ki és egyszersmind megengedte, hogy szenté avatási pöre, a melyet Angers nagy-nevű és tudós tőpásztor, Freppel püspök, még 1886-ban kérelmezett, megindíttassék. Ez alapítónőnek élettörténetét közli magyar fordításban röviden, de mégis elég részletesen e munka. Az alapítónő élettörténetéhez a Congregatio kolostorainak kimutatása és az öbudai Jó Pásztor házának ismertetése van csatolva. A csinosan kiállított munka 126 oldalra terjed. Benne 3 kép: a Jó Pásztor, az alapítónő és az öbudai házat ábrázolja. Ára füzve 60 fillér: amateur-kötésben 80 fillér, vagy (papoknak) 1 intent. Egyszerre megrendelt 10—10 példány után 1—1 tiszteletpéldány jár. Intézeti növendékek, tömeges megrendelés esetén, 10% kedvezményben részesülnek. Budapest, III. ker., Ó-Buda, Szőlő-utca 30. szám. A Jó Pásztor öbudai háza.

* A mult számunkban ismertettük a „Karmelita zárda által kiadott Isten Kertjének“ négy füzetét. Ugyanazon zárdaiban még a következő ima és ájtatossági könyvek kaphatók: Karmelhegyi Rózsabimbók. Imádságos és énekes-könyv felnőttek számára. Ötödik kiadás. I. Vásonkötés 2 kor. II. Vásonkötés 3 kor. III. Bőrötés 4 kor. IV. Pegamoidkötés 6 kor. Párnázott borjúbőrötés 9 kor. Plüsch-kötés kassettával 14 kor. Díszérjétek az Urat. Imádságos és énekes-könyv. Fialatok számára. Harmadik kiadás. Vásonkötés aranymetszettel 1 kor. Hóvirágok a kis Jézuská-

nak. Magában foglalja a kisdéd Jézus tiszteletére irányuló imákat és ájtatosságokat. Fölötte alkalmas karácsonyi ajándék. Negyedik kiadás. Vásonkötésben 60 fillér. (Tót és német nyelven is kapható.) Liliumfüzér. Emlékfil az első szentáldozásra. Első áldozóknak rendkívül kedves oktatós és inádságos könyv. Ötödik kiadás. Díszes vásonkötésben 60 fillér. Pádunai szent Antal. Imakönyv a nagy csodatevő Szent tiszteletének terjesztésére. Mostanában a legkeresettebb imakönyv, mely két év alatt 60.000 példányban fogyott el. Vásonkötésben 60 fill. 50 péld. 28 kor., 100 péld. 52 kor. (Kapható német és tót nyelven is.) A Rózsafüzér az Oltári-szentség előtt. Ez a kedves kis könyvecske a rózsafüzér 15 titkát foglalja magában színes képekben, rövidke imákkal. A képek és díszítések páratlanul szépek. Ily díszes kiállítású s ennélfogva bármily alkalmas illo, ajándékkönyv még nem jelent meg a magyar könyvpiacpon. Pegamoidkötésben 1 kor. 50 fill. Jézus Szíve a szeretet lángtengere. Kis alakú imakönyv, melyet izléses külalakja és szép tartalmánál fogva előkelő férfiak és nőknek ajánlunk. Vásonkötésben 1 korona, bőrötésben 2 kor., párnázott borjúbőrben 3 kor. Isten kertje, vagyis a szentek élete. Népies kiadás. Minden egyes szent élete külön füzetben, a rendkívül izléses borítékon az illető szentnek színes képével. Eddig megjelent: Szt. Mária, Szent József, Szent Anna és Szent Terézia élete. A sorozat folytatódik. Vizsgákra, bérmlásra, névnapra stb. kedvesebb ajándék alig képzelhető. Egy-egy füzet ára 20 fillér, 100 drb. 16 kor. Szeráthangok szent Teréziától. Magában foglalja a szentnek rövid élettörténetét, a Miatyánk magyarázatát, kilencenapi ájtatosságot előkészülettel az ő ünnepeire, a szentnek intelmeit, a szentáldozás utáni fohászait stb. Jámor lelkeknek igen ajánlatos könyv. Vásonkötésben 2 kor. Az életszentség katekizmusa. Jámor lelkeknek, főképp világi és szerzetes-papok, szerzetesnők és azok növendékei, valamint a harmadrendek tagjainak alkalmas kézikönyv. Vásonkötés 1 kor. Boldog Dénes és Redemptus saruti. Kármelita vértanuk élete. 64 oldalnyi füzetke drbja 20 fill. A budapesti kármelita-templom története és leírása 10 képpel. Igen érdekes olvasmány, drbja 20 fill. Imafüzér. A tisztító-tűzben szenvedő lelkek vigasztalására. Bucstümák gyűjteménye drbja 10 fill. Skapuláré társ. felvételi lapok magyar, német és tót nyelven, darabja 2 fill., 100 drb 1 kor. Skapulárék darabja 16 fill. Olvasók öt tizedes barna vagy fekete kókusz, nagyság szerint 40—50—60 fill., gyöngyházból nagyság szerint 1 kor.-tól 2 kor.-ig. A prágai kis Jézus olvasója drbja 10 fill., érme 6 fill. Szent Antal olvasója drbja 10 fill. Különös figyelembe ajánljuk magyar szövegű, remek kivitelű, kisebb-nagyobb színes képeinket, melyekről kívánatra külön árjegyzéket szolgáltatunk. A kármelita zárda Budapest VI. Ker. Haba utca 12.

* Az „Egyházi Közlöny“ 15. száma a következő tartalommal jelent meg: Vezércikk: Ébredésünk. — Egyházi értesítő. — Tárca: A Krisztus képe. — XIII. Leo pápa jubileuma. — Hétről-hétre. — Hymnus a templomban. — A legújabb protestáns roham. — Ujonnán föltedezett szentírás-töredékek. — A fákere mint papi fizetés. — Ultramontán és katólikus. — Vincenzó Gioberti. — Lekipásztor. — Kérdések és feleletek. — Irodalom. — Hírek. — Szerkesztői üzenetek. A megrendelések Budapest, VII., Szegényház-tér 8 sz. alá a szerkesztőségbe küldendők. Elfizetési ára egy évre 10 kor.

Szerkesztői üzenetek.

P. S. N.-Szeben. Jövő számunkban megkezdjük a köztést. X. Y. Zalatna. Lapunk készen volt s így nem közölhetük.

A szerkesztésért felelős Eröss József.

Kiadja: Az erdélyi róm. kath. irodalmi Társulat. Felelős szerkesztő: Zlamál Agost.

Szerkesztőtársak: Eröss József, Péter János dr., Szilveszter Ferenc dr., Wagner Sandor.

Nyomatott Papp Györgynél a püsp. lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.